

नव जन्चेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

नाथिका रेसा थापाले निर्वाचनमा महिला मतदाताको संख्या उल्लेख्य भए पनि महिला उम्मेदवार निकै न्यून रहेको भन्दै चिन्ता व्यक्त गरेकी छिन् । सामाजिक सञ्जालमाफर्त घाण्डी सार्वजनिक गर्दै थापाले कुल मतदातामध्ये

आजको विचार...

सुरेश भट्ट आश्रित

सन् २०१२ मा रिलिज भएको फिल्म 'जाइरा' पछि अभिनेत्री नम्रता श्रेष्ठ सार्वजनिक जीवनमा देखिपछी छैनन् । त्यसबीच उनको जीवनमा धेरै उत्तरघट्टा देखिए । बीच-बीचमा उनी फा फु सामाजिक सञ्जाल स्टारस पोस्ट गर्छिन् र प्रशंसकसँग घेरथोर अन्तर्क्रिया । नजालबार राती उनले सामाजिक सञ्जालमा मर्मस्पर्शी र अर्थपूर्ण कुरा पोस्ट गरेकी छन् ।

सन् २०१६ ले आफ्नो जीवन मानसिक स्वास्थ्यसँग जुधिरहेको कुरा उनले उल्लेख गरेकी छन् ।

महिला करिब ८९ लाख र पुरुष करिब ९२ लाख रहेको उल्लेख गरेकी छिन् ।

□ वर्ष ३१ अंक १७५ □ २०८२ माघ ८ गते बिहीबार 22 January 2026, Tuesday □ पृष्ठ संख्या 8 मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

बम विस्फोट सातको मृत्यु

(रासस/एएफपी)

काबुल, माघ ७/अफगानिस्तानको राजधानी काबुलमा सोमबार भएको विस्फोटमा परी कम्तीमा सात जनाको मृत्यु हुनुका साथै अन्य एक दर्जनभन्दा बढी घाइते भएको एक गैरसरकारी संस्थाले जानकारी दिएको छ । शार-ए-नव क्षेत्रमा फुल बेच्ने व्यक्तिहरूका लागि परिचित सडकमा विस्फोट भएपछि आपतकालीन सेवाहरू घटनास्थलमा पुगेका देखिएका एएफपीका एक पत्रकारले बताएका छन् । अफगानिस्तानमा इमर्जेन्सी स्वास्थ्य सेवा दिइरहेको इटालीको एक गैरसरकारी संस्थाले आफ्नो अस्पतालमा उपचारका क्रममा सात जनाको मृत्यु भएको जनाएको छ भने अन्य १३ जनालाई शल्यक्रिया विभागमा भर्ना गरिएको छ । "घाइतेहरूमा चार महिला र एक बच्चा पनि छन्," एनजीओका राष्ट्रिय निर्देशक डेजान प्यान्कले एक विज्ञप्ति जारी गरी जानकारी गराएका छन् । एक फुल पसलका मालिकले सुरक्षाको कारण नाम नबताउने शर्तमा भने, "विस्फोट हिउँदो ३:३० बजे आफ्नो अगाडि सडकको अर्को छेउमा भएको थियो।" उनले भीडभाड भएको क्षेत्रमा विस्फोटको 'कडा आवाज' सुनेको एएफपीसँग बताएका छन् ।

पाल्पामा दुई पदका लागि ३० जना चुनावी मैदानमा

कृष्ण पोखरेल

पाल्पा, माघ ७/दुई वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको पाल्पामा ३० जनाको उम्मेदवारी परेको छ । दुई पदका लागि आगामी फागुन २१ गते हुन लागेको प्रतिनिधि सभा सदस्यको निर्वाचनमा जिल्लाबाट सात स्वतन्त्रसहित ३० जना चुनावी मैदानमा उत्रिएका छन् ।

मंगलवार क्षेत्र नं.२ को जिल्ला सदरमुकाममा रहेको मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय र क्षेत्र नं. १ को रामपुरमा रहेको निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा राजनीतिक दल तथा स्वतन्त्र उम्मेदवारले उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । उम्मेदवारहरूले फुलमाला लगाएर बाजागाजाका साथ दलबल लिएर मुख्य निर्वाचन अधिकृत तथा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा गई मनोनयनपत्र दर्ता गराएका हुन् । विगतका निर्वाचनहरू भन्दा यस पटक अधिकसं दलहरूले नयाँ र युवा उम्मेदवारहरू उठाएपछि मतदाहरूमा

उत्साह छाएको छ । जिल्लामा नेपाली कांग्रेसले दुई जना नयाँ अनुहारलाई चुनावी मैदानमा उतारेको छ । नेकपा एमालेले निवर्तमान सांसदलाई नै उम्मेदवार बनाएको छ ।

रास्वपाले दुई निर्वाचन क्षेत्रमा नयाँ उम्मेदवार बनाएको छ । नेकपा पूर्व उद्योगमन्त्रीलाई उम्मेदवार बनाएको छ । यहाँ अधिकांश उम्मेदवार नयाँ रहेका छन् । जिल्लामा एक जना

राष्ट्रिय जनमोर्चाबाट मात्र महिला उम्मेदवारी परेको छ । निर्वाचन आयोगले सार्वजनिक गरेको अन्तिम तथ्यांकअनुसार १४ राजनीतिक दल र ७ जना स्वतन्त्र गरी ३० जनाले

छ महिनामै थपियो एक खर्ब ३२ अर्ब ३४ करोड सार्वजनिक ऋण तिर्न बाँकी सरकारी ऋण २८ खर्ब नाघ्यो

पाल्पा, माघ ७/राजस्वबाट सरकारी खर्च भरसँग नभएपछि मुलुकमा सार्वजनिक ऋणको भार बढ्दै गएको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को पुस मसान्तसम्ममा एक खर्ब ३२ अर्ब ३४ करोड सार्वजनिक ऋण बढेको छ । उक्त आर्थिक वर्षको साउनसम्म कुल सार्वजनिक ऋण २६ खर्ब ७४ अर्ब चार करोड रहेकोमा ६ महिनाको अवधिमा बढेर २८ खर्ब ३२ करोड पुगेको हो ।

हाल सरकारले तिर्न बाँकी कुल सरकारी ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ४५ दशमलव ९५ प्रतिशत छ । सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका अनुसार गत कुल सार्वजनिक ऋणमा वैदेशिक ऋणको हिस्सा ४३ प्रतिशतअर्थात् १४ खर्ब ८७ अर्ब २६ करोड २२ लाख र आन्तरिक ऋणको हिस्सा ४७ प्रतिशतअर्थात् १३ खर्ब ९१ अर्ब १३ करोड १० लाख रहेको छ । कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको आधारमा आन्तरिक ऋणको अनुपात २१ दशमलव ६० र

बाह्य ऋणको अनुपात २४ दशमलव ३५ प्रतिशत रहेको छ । सरकारले चालु आवका लागि पाँच खर्ब ९५ अर्ब बराबर सार्वजनिक ऋण उठाउने लक्ष्य राखेको छ । अर्धवार्षिक समीक्षा अवधिसम्ममा दुई खर्ब १४ अर्ब ५५ करोड प्राप्ति भइसकेको छ । जुन वार्षिक लक्ष्यको ३६ दशमलव ०२ प्रतिशत हुन आउँछ ।

दशमलव १९ प्रतिशत रहेको कार्यालयले जनाएको छ । सरकारले चालु आवका लागि तीन खर्ब ६२ अर्ब आन्तरिक ऋण उठाउने लक्ष्य राखेकोमा पुस मसान्तसम्ममा एक खर्ब ७७ अर्ब ६६ करोड ६९ लाख बराबर उठाइसकेको छ । त्यस्तै, बाह्य ऋणतर्फ दुई खर्ब ३३ अर्ब ६६ करोड ३१ लाख उठाउने सरकारी लक्ष्य रहेकोमा हालसम्म ३६ अर्ब ८९ करोड २२ लाख मात्रै उठाएको छ । सार्वजनिक ऋणको सारांश व्याज भुक्तानीमा पनि पछिल्लो छ

महिनामा ठूलो रकम खर्च भएको छ । सार्वजनिक ऋणको सारांश व्याज तिर्न सरकारले चालु आवका लागि चार खर्ब ११ अर्ब एक करोड बजेट विनियोजन गरेकोमा गत पुस मसान्तसम्ममा एक खर्ब ८७ अर्ब १२ करोड भुक्तानी भइसकेको छ । सामान्यतः सरकारले देशभित्र तथा बाहिरबाट लिने ऋणलाई सार्वजनिक ऋण भनिन्छ । ल्वदेशभित्रबाट लिइने ऋणलाई आन्तरिक र देशभित्र बाहिरबाट लिइने ऋणलाई बाह्य ऋण भन्ने गरिन्छ । खास गरी सार्वजनिक ऋण सरकारका घाटा बजेट परिपूर्ति गर्न लिने गरिन्छ । त्यसैगरी आर्थिक मन्त्री, मूल्यवृद्धि नियन्त्रण, मुलुकको भौतिक पूर्वाधार निर्माणलगायत काम गर्न पनि सार्वजनिक ऋण लिने प्रचलन रहेको छ । नेपालमा संकलन हुने राजस्वबाट चालु खर्चसमेत धान्न धीमा हुने भएकाले वैदेशिक ऋण लिएर विकास तथा पूर्वाधार निर्माणको काम गरिँदै आएको छ ।

मलामी बोकेको जिप दुर्घटनामा एकको मृत्यु

पाल्पा, माघ ७/पाल्पाबाट मलामी बोकेर रिडी जाँदै गरेको जिप दुर्घटना हुँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ । यहाँको रिडिकोट गाउँपालिका-१ ख्याहा जोगीयुमबाट रिडीघाटतर्फ मलामी लिएर जाँदै गरेको डबल क्याब बोलेरो जिप दुर्घटना हुँदा जोगीयुमका अन्दाजी ३० वर्षीय टीकाराम कुमालको मृत्यु भएको रिडिकोट-१ का वडा अध्यक्ष चिरेञ्जी पोखरेलले जानकारी दिए । उनका अनुसार मलामी

लिएर रिडी जाँदै गर्दा गुल्मीको रिडी-खर्पाङ सडक खण्ड स्थित खोटेपानीमा लु १ च ६९८५ नम्बरको डबल क्याब बोलेरो जिप दुर्घटना भएको हो । कुमालको रिडी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको जनाइएको छ । दुर्घटनामा ६ जना घाइते भएको वडा अध्यक्ष पोखरेलले बताए । गाडी सडकथी छरीव १० मिटर तल खसेको छ । शवलाई पोष्टमार्टको लागि गुल्मीको तम्घास पठाइएको वडा अध्यक्ष पोखरेलले बताए ।

पा.वि.दु.ह.नं. ०५१/०५२

पा.वि.प्र.का.प.नं. ११/०५१/०५२

जनचेतना

सम्पादकीय

निर्वाचनमा उत्साहको संकेत

प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन हुन अब ४२ दिन बाँकी छ । लामो समयदेखि निर्वाचनको अन्त्योल कायमै छ भन्ने चर्चा चलिरहे पनि मंगलबार देशभर उत्साहपूर्ण रूपमा उम्मेदवारी मनोनयन दर्ता भएसँगै अब निर्वाचनको माहोल स्पष्ट रूपमा बनेको छ । अब निर्वाचन हुँदैन भन्ने तर्कको कुनै तुक छैन ।

चुनावका बारेमा आशंका भइरहेका बेला मनोनयनमा देखिएको उत्साहले चुनावको वातावरण बनाउन विश्वासिलो आधार तयार गरेको छ । राजनैतिक दलका उम्मेदवार र स्वतन्त्र उम्मेदवारले समर्थकसहित उत्साहजनक रूपमा मनोनयन दर्ता गरेका छन् । यस पटक देखिएको मनोनयन प्रक्रियाबाट निर्वाचन निकै रोमाञ्चक र उत्साहजनक हुने संकेत मिलेका छन् । विगत निर्वाचनमा सरिक नभएका नयाँ अनुहार पनि यस पटक देखिएका छन् । अभि रोचक पक्ष, सूचना प्रविधिको उच्चतालाई यस पटकको निर्वाचनमा गरिने प्रयोग महसुस गर्न पाइनेछ । सूचना प्रविधिको प्रयोग मात्र होइन, दुरुपयोगको पनि उत्तिकै खतरा छ । यसबाट निर्वाचनलाई कसरी जोगाउने र मतदाताले सही निर्णय गर्न सक्ने अवस्था कसरी ल्याउन सकिन्छ भन्ने चिन्ता अहिले सर्वत्र छ । गलत सूचनाकै आधारमा बैठिक मानिसलाई प्रतिनिधि बनाएर पठाउने अवस्था आउँदा मुलुकले त्यसको मूल्य भविष्यमा चुकाउनुपर्ने हुन्छ ।

पाँच वर्ष कार्यकाल भएको प्रतिनिधिसभा विघटन भएपछि तीन वर्षमै चुनाव हुन लागेको हो । भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी आन्दोलन र विध्वंसपछि प्रतिनिधिसभा विघटन भएपछि अहिले चुनावको बाध्यता आइलागेको हो । यो चुनाव यस अर्थमा महत्वपूर्ण छ कि अहिले सविधानले बाटो बिराएको छ, बाटो बिराएको सविधानलाई लयमा ल्याउन चुनाव नै अनिवार्य छ । सवैधानिक प्रबन्धनअनुसार चुनावबाट आउने नेतृत्वले मुलुक सम्हाल्दा मात्रै मुलुकले लय समात्न सक्छ । तसर्थ घोषित मितिमा चुनाव नहुने र अन्तरिम सरकार लामो समयसम्म अघि जाँदा मुलुकमा अराजकता बढ्दा मुलुक थप कमजोर बन्ने भएकाले चुनाव तोकिएको मितिमा सम्पन्न गर्नु अहिलेको उत्तम विकल्प हो ।

Opinion @ Socia Network

सबैभन्दा चुप लागेर बस्ने मानिसहरू नै

सबैभन्दा गहिरो सोच बोकेर हिँड्छन् ।

(माया शर्माको फेसबुक स्टेटसबाट www.facebook.com/Maya.Sharma)यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राख्नेछौं । यसका लागि हामी फेसबुक पेज www.facebook.com/shitalpati मा लगन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजनचेतना दैनिकको रूपमा तपाईंजसो आईरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ रसरीय अलि पढनीय बनाउनको लागि पाण्डुरूपको अनुसन्धान सुझावहरूको हामीलाई अहिले जसरी छ । पाण्डुरूप तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई सतर्कता गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

प्रहरी कार्यलय

बुटवल ०५१-४००२२

स.प्र.कायम बुटवल ०५१-४००३३६९

बुटवल रामचन्द्र ०५१-४००३३६९

भैरहवा ०५१-४००३३६९

अर्घाखाँची ०५१-४००३३६९

गुप्तगु ०५१-४००३३६९

पाँचथर ०५१-४००३३६९

पाँचथर ०५१-४००३३६९

अर्घाखाँची ०५१-४००३३६९

लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०५१-४००३३६९

लुम्बिनी अस्पताल ०५१-४००३३६९

४००३३६९

मिमअस्पताल भैरहवा ०५१-४००३३६९

मिमअस्पताल पाँचथर ०५१-४००३३६९

परिवार नियोजन सेवा पाँचथर ०५१-४००३३६९

पाँचथर जिल्ला अस्पताल ०५१-४००३३६९

लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रयास ०५१-४००३३६९

मिमअस्पताल ०५१-४००३३६९

भैरहवा अस्पताल ०५१-४००३३६९

अर्घाखाँची जिल्ला अस्पताल ०५१-४००३३६९

तनहुँ जिल्ला अस्पताल ०५१-४००३३६९

तौलुङ जिल्ला अस्पताल ०५१-४००३३६९

सिन्धुली जिल्ला अस्पताल ०५१-४००३३६९

लुम्बिनी मेडिकल कलेज ०५१-४००३३६९

पुराना राजनीतिक दल सुधिए नयाँ आवश्यक छैन

सुरेश भट्ट आश्रिन

प्रविधिमा आउने नयाँ चिन्तनले समाजलाई नयाँ नयाँ वस्तुको आविष्कार गर्न मदत गर्छ । श्रम सिप माथि आउने नयाँ चिन्तनले समाजलाई कला संस्कृतिको जगेनी मात्रै गराउँदैन बरू सामाजिक अग्र गतिलाई समेत यथोचित न्याय दिलाउँछ । विज्ञान प्रविधिको विकासलाई सार्थकता दिन्छ भने, राजनीतिमा देखा पर्ने वैकल्पिक चिन्तनले यी सबै कुराको यथोचित व्यवस्थापनका साथै देश काल परिस्थितिको मागमुताबिक प्रयोग गर्ने र सामाजिक आवश्यकताहरूको नयाँ खोजी गर्न सिकाउँछ । अन्यथा यसो नगर्ने राजनीति के को वैकल्पिक, के को नयाँ ? बितेको एक दशकमा हामीले वैकल्पिक राजनीतिको अभ्यास र वैकल्पिक भनिएका राजनीतिको दलहरूको राजनैतिक चरित्र हेर्दा हेर्दा विवेकशील नेपाली दल हुँदै विवेकशील समाज, नयाँ शक्ति हुँदै लोसपा र राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीलाई वैकल्पिक राजनीतिको रूपमा मात्रै हेरेरौं ती दलहरूलाई स्थापित गर्न प्रकारान्तरले भूमिका पनि खेल्छौं ।

आफूलाई उभ्याएका मात्रै हुन् । यिनै नयाँ भनिएका दल छोटो अवधिमा सरकारमा सामेल भए पुरानै दलको नेतृत्वमा बनेको सरकारलाई समर्थन दिए । यी दलले गठबन्धनको वैचारिक र चरित्रलाई समेत ध्यान दिएका देखिएन । एमाले-माओवादी गठबन्धनलाई पनि यी रास्वपाको समर्थन थियो, १०० दिन नपुग्दै बदलियो नेपाली कांग्रेस-माओवादी केन्द्र लगायतको गठबन्धनलाई समेत विश्वासको मत दिए । रास्वपाको चरित्र र व्यवहार यसैछ भने अनौठो रथ । पुराना दलको बदलाएमा एक नयाँ राजनीतिक वैकल्पिक शक्ति बन्ने उद्देश्य गरेर चुनाव लडेको यो दल लगत्तै सरकारमा सामेल भयो । सरकारमा सहभागीताका लागि केही समय एमाले र यसका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग निकट भयो । एमाले-

माओवादी केन्द्र लगायतको गठबन्धनमा सामेल भयो । त्यहीँभित्र भागबन्डा खोज्यो । आफूना कर्तुत छोटो शक्तिशाली मन्त्रालय रोज्यो । सभापति रवि लामिछानेको नाराजकता विवाद, राहदानी, सहकारी ठगी, संगठित अपराध आदि जोगाउन पछिल्लो समय महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय समेत जोडिएको विषयले फेरि रास्वपालाई देखिएन । एमाले-माओवादी गठबन्धनको राजनीति गर्ने पार्टीको रूपमा चरितार्थ गरेको देखिन्छ । यस्तो जटिल नैतिक तथा राजनीतिक सङ्कटबिच रास्वपालाई जनताले अनुमोदन गर्नुपर्ने नयाँ भनिएका दलले छोटो समयमै देखाएको सत्ता मोह, अकर्मण्यता र अपरिणव्रततालाई जनताले मत पराकासा देखेन । यसले गर्दा दुई प्रकारका मनोविज्ञान विकसित हुन खोजेको छ । एक- नयाँ दलको यस्तो चरित्रले बरु पुरानै यो ठिक

थिए कि, यी नयाँ भनिएकाहरू भन्नु पुराना जतिमा पनि भएनन्, पुरानै दल सुधिए हुन्थ्यो भन्ने मनोभावनालाई बल प्रदान गरेको छ । दोस्रो- पुराना दल सुनि कुनै सम्भावना छैन, नयाँ दलको पनि हालत, हविगत देखियो । यी गम्भीर विचार, सिद्धान्त र एजेन्डाप्रति प्रतिबद्धता बढी सत्तालोभ, पण्डित र हावापारी देखिए । तत्पश्चात् गम्भीर र संवेदनशील प्रकृतिका वैकल्पिक दलको खेस र आवश्यकता पूरा भएन भने निराशा बिच नेपाली कांग्रेसमा गगनको विद्रोहले फेरे पुराना दलहरू प्रति आशा जगाएको छ । पुराना दल सुनि पर्छ । यदि पुराना दल नसुनि, नयाँ भनिएकाको चरित्र अर्को कमजोर, संवेदनहीन र आफूलाई लोकतन्त्रको हिमायती ठान्ने नेपाली कांग्रेसले जुट्नेको आकार लिन नसके हो भने लोकतन्त्र कसरी चला ? देश कसरी बल्छ भन्ने चिन्ता छिएको छ । यो कोगबाट हेर्दा देशमा एक प्रकारको राजनीतिक रिक्तता वा शक्ति शून्यताको अनुभूति स्वाभाविक हुन्छ । यहीँभित्र सबैले बुझ्नुपर्ने कुरा के छ भने राजनीतिक समस्याहरूको समाधान निरपेक्ष हुँदा समसामयिक हुन्छ । विकल्प आफैँ निश्चिन्त्य रूपमा कहिल्यै रहँदैन त्यो पनि विकल्पहरूको लामो तौलीमा असल मध्य असल चयन गर्ने हो । समय गतिशील छ, समाज गतिशील छ, समस्या र समाधानहरूपनि गतिशील नै हुने कुरा नै प्रगतिवादी मान्यता हो । यदि कसैले एउटै कुरालाई सबैको लागि निरपेक्ष विकल्पको रूपमा प्रस्तुत गर्छ भने त्यसले समय, समाज वा वस्तुको गतिशीलतालाई नबुझेको वा बुझ्न पचाएको ठहर्छ । नेपाली राजनीतिमा हाल रहेको कृत्रिम आचरणलाई चिर्न युवा कांग्रेसले जुन जागरुकता देखायो यो नै अहिलेको विकल्प प्रस्तुत भइरहेको छ । पुराना दलहरू भित्रको विद्रोहले एकाग्र व्यक्ति बन्नुजेल नेतृत्व गर्ने एकाग्र प्रणालीलाई प्रष्ट मात्रै गरेन । यसले राष्ट्रिय राजनीतिमा सुधारको प्रारम्भ पनि गर्‍यो । पुराना राजनीतिक दलहरू प्रति उठेका प्रश्नलाई चिन्तनको स्वरूप ग्रहण गर्ने सामर्थ्य पनि राख्यो । तर अझै केही व्यक्तिका कारण राजनीतिको माथ्यलाई ठोडोमोड गरेर समय, काल परिस्थितिलाई दोष थुपार्दै व्यक्तिगत स्वार्थका आडमा लामो विराटत र ठुलो आन्दोलनको जगबाट उठेको राजनीतिलाई नयाँ पुस्ताको हातमा बिम्बा नलगाई विवर्जनको बाटोमा लैजान खोजिँदै छ, त्यसो हुनु हुँदैन । यसले राष्ट्रिय राजनीतिमा कान्टन गर्न सक्ने र अनुभवी एउटा भरपर्दो पुस्ता पुराना राजनीतिक पार्टीभित्रै छुट्टै त्यसको खोजी पहिचान हुनुपर्छ । ती सामाजिक प्रजातन्त्र र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मूल्य बोकेका व्यक्ति हुन् । सबैसँगै पार्टीमा नयाँ नेतृत्वको 'स्वर्ण आरम्भ' भइरहेदा समयको पदचार्प चुभेर अब कुनै छाड्दा पुराना नेताहरूको राजनीति संकटित । फेरि उनीहरूको योगदानले राजनीतिमा अर्को ईँटा थपिन्छ । इतिहासले सम्मानपूर्वक सम्झनेछ ।

-रातोगाँ आडकम

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीलाल तामसेन, पाल्पा

निबन्ध डा. नवराज सुब्बा

ज्ञान, विज्ञान र विवेकको त्रिवेणी जीवन

उत्तिष्ठे विद्यालय पढ्दा कक्षाकोठामा धन ठूलो कि विद्या ठूलो ? कलम ठूलो कि तरवार ठूलो ? गाउँले जीवन राम्रो कि शहरी जीवन राम्रो ? भनेर हामी वादविवाद गर्दथ्यौं । हामीले पक्ष र विपक्षबारे अध्ययन र विश्लेषण गरेर पक्ष र विपक्षमा राख्ने तर्कहरू मनभने तयार पार्दथ्यौं । यी दुई पक्ष र विपक्षमा कुनमा बोल्ने हो त्यसको निर्धारण प्रतियोगिताकै बेला गुरुको सामु गएर गोलाप्रवाहद्वारा पक्ष वा विपक्षको निर्धारण तत्काल हुने गर्दथ्यो । हेर्दा सरल लाग्ने वादविवाद प्रतियोगिताको यो अभ्यासले भावी जीवनमा आइपर्ने जुनसुकै चुनौती स्वीकार गर्न मानसिक रूपमा तयार पारेको, जीवन जिउने कला सिकाएको, जीवनलाई हेर्ने दृष्टिकोण र मार्गको प्रारम्भिक दर्शन गराएको थियो । यस किम्वदन्तमा विभिन्न सन्देशहरू अन्तर्निहित थिए, जस्तै- तिमि कुनै पक्ष र विपक्षको कुरा सुन, जान, मनमा गुन अर्थात् दुवै पक्षको राम्रो अध्ययन र विश्लेषण गर । जीवन र जगतका विषयवस्तुलाई दुवैतर्फबाट गिनालेर हेर । दुबैका राम्रा र नराम्रा गुण केलाउ तर पूर्वग्राही नबन इत्यादि । जीवनको अन्तिम चरण अर्थात् मर्ने बेलामा कतिपय साहित्यकारहरू विज्ञानको महत्त्व अवमूल्यन गर्दै अभिव्यक्त भएका छन् । कोही अनायास आफू ज्ञानको पक्षबाट हुन गएको घोषणा गर्ने गर्दछन् । विज्ञानले सन्देशहरू उपहार कलम, कागज वा मोबाइल, ल्यापटपसित जीवनभर सिर्जनामा रन्दै मर्ने बेलामा उठ्दै विज्ञानकै खोइरो खनैको देखा मलाई उदेक लाग्दछ । म यसलाई पूर्वग्राही सोच ठान्छु । यो बुझाउनुमा मेरो एकाङ्क्षित वा फरकनछ । यसरी विज्ञानलाई चोर औलाले कमी देखाउँदा बढी चार औलाले हामीलाई हाम्रो अज्ञानतातिर संकेत गर्ने गर्दछ । हुन त यो पछिगत साहित्यकारहरूलाई उपदेश दिने कुनै साक्ष साहित्यकार होइन । एउटा पाठक तथा एक सामान्य लेखकको रूपमा समकालीन नेपाली साहित्यमा रहेको अज्ञानग्राणीतिर गिरिएको यो एक विश्लेषण र प्रतिस्पर्धा मात्र हो । ज्ञान, विज्ञान र विवेकलाई हेर्ने मेरो व्यक्तिगत अवधारणा हो । शब्द व्युत्पत्तिबाटै नै पछि गेला । वि+विजम्बद्ध विजयम्बद्ध जति एकअर्काका परिपूरक हुन् । समष्टिमा ज्ञान भनेको गन्तव्यको अन्त हो भने त्यहाँ पुगिने माध्यम नै विज्ञान हो । यसैले विज्ञान भनेको विधि वा तरिका हो भने त्यसको सहायकले प्राप्त अद्यावधिक निष्कर्ष नै ज्ञान हो । यसैले विज्ञानले ज्ञानलाई परीक्षण गरेर परिष्कृत ज्ञानको निष्कर्षमा पुर्‍याउँछ । कतिपय साहित्यकारहरूले विज्ञानबारे आधारभूत भूल र मान्यताको जानकारी नहुन सक्छ । पाश्चात्य वाङ्मयमा आधुनिक कालको आरम्भमा विज्ञानलाई अग्रुरो र अग्रुरो भनेर कथित रूपमा प्रकट आय । प्रथम र दोश्रो विश्वयुद्ध तथा नागासाकी र हिरोसिमाको अणुको बमफिस्कोले गर्दाको नरसंहारपश्चात विज्ञानलाई गानी गरियो । जसको प्रभाव नेपाली वाङ्मयमा पनि परेको छ । ज्ञान मर्दछ हतियार रोइ मर्दछ विज्ञान भने उक्तिले साहित्यमा निर्याक प्रवेश

पाए पछि परिवेष्ट, परिणाम र पात्रको तालमेल मिलाएर गरिएका साहित्यिक सम्प्रेषणले पाठकमा यसले गहिरो प्रभाव जमायो । तर्कालावको कशीमा येषुट माथामा नथोटेकन पाठकले सहज पल्यद दिएर होमा हो बोलीमा लोली मिलाउँदा आम जनमानसमा यसले सच्चै एकप्रकारको भ्रम पारेको छ कि भन्ने मेरो ठहर छ । त्यसो भए हाम्रा धर्मग्रन्थ र पुराणहरूमा वर्णित ब्रम्हास्य आदि शान्तरूको उपस्थितिलाई के भन्ने ? विज्ञानलाई ज्ञान भन्ने ? ती युद्धहरूमा पनि ज्ञान र शक्त वा विज्ञान दुवैको प्रयोग भएको छ । शक्त आफै प्रकट नभएर विजय हासिल गर्ने ज्ञानको उदयपश्चात मात्र युद्धमा अस्वशक्तको ताण्डव नृत्य मञ्चित भएका छन् । विश्वमा आज जातीय भेदभावको ज्ञान र चेतना फैलाएर तनाव, द्वन्द्व र नरसंहार सम्मको स्थिति उत्पन्न भएका छन् । मानिस शिक्षित र सचेत भएपछि स्वतन्त्रता छोड्छ त्यसपछि उ आन्दोलन, विद्रोह र द्वन्द्व अनि नरसंहारसम्मको स्थिति त्याउन सक्त तसन्द्व । के उसो भए यथालाई पनि ज्ञानको अभिशाप मात्र भोलिदेखि ज्ञानको मूल्यलाई अवमूल्यन गर्ने ? यसमा सम्वत हुने ठाउँ छैन । बरू, ज्ञान र विज्ञानको बीचमा विवेक उदयपश्चात मात्र विज्ञान समाधान हुन सक्छ । ज्ञानले ज्ञानसम्मत निष्कर्ष निकालेको अर्थात् विज्ञानले विज्ञानसम्मत निष्कर्ष निकालेको तब विवेकसम्मत निष्कर्ष निकाल्न नसक्दा ज्ञान वा विज्ञान असफल हुने अवस्था आउँछन् । तर अज्ञानको अन्तमा आधारमा हुन गएका विज्ञानको प्रयोगबाट उत्पन्न दुष्परिणामलाई केवल विज्ञानको मात्र दोष देख्न पुग्दैन त्यसको तत्त्व विज्ञानकै अन्तर्गत आउँछ । विज्ञानलाई आज मानिसले सेवक बनाएर काममा लगाएको छन । कलकारखाना चल्ने रोबोटले औद्योगिक उत्पादन र निजी कम्प्युटरले मानिसको क्षमता, उत्पादनकत्व र गुणस्तरमा अभूतपूर्व उन्नति गरिरहेको छ । विज्ञानले आफ्नो विकास गरेर विकास गरेको हवाइजहाज, मोटर, रेल चडेर मानिस सजिलै देशभित्र घुम्फिर गर्ने गरेका छन् । यसै विज्ञानले मानव जीवन र जगतलाई सहज बनाएको छ । यसो भनेरमा वैज्ञानिक उन्नतिको फलस्वरूप मानिस अछिड्न भएकोले नस्तर्ने रोग लाग्यो भनेर त्यो दोष पनि विज्ञानलाई नै दिनु पनि तर्कसम्मत हुँदैन हुँदैन । बीसजना मानिसले गर्ने काम एउटै मेथीनले गरिदियो भनेर मजदुरी खोसियो भन्दै विज्ञानलाई सराजुन मिला रा अवश्य भिन्दैन । हो हतियारले मालिक चिन्दैन । गाउँले पनि मालिक चिन्दैन । त्यसो भनेरमा मेथिन वा गाँड चलाउन जान्ने भनेर त्यो आफैलाई घातक हुन सक्छ । चलाउन नजान्ने हुने ज्यानको नोक्सानीको दोष पनि त्यो हतियार वा गाँडलाई वा विज्ञानलाई नै दिनु पनि पूर्वग्राही सोचकै परिणाम हो । विज्ञान अपूर्ण छ भनेर तर्क गरिन्छ । यो अवश्य सत्य कुरो हो । किनभने विज्ञानले कुनै पनि सत्यलाई तथ्यसम्मत ढंगले प्रमाणित गर्नु पर्दछ । यो विज्ञानको विशिष्टता हो, सीमा वा कमी हो । यस अर्थमा विज्ञान अग्रुरो वा अग्रुरो नै छ । यसैले विज्ञानले ज्ञान भन्ने अन्तिम सत्य हुँ भनेर आफू घमण्ड गर्दैन । बरू ज्ञान आफू अन्तिम सत्य हुँ भनेर घमण्ड गर्न पछि नपर्ला । संसारका वैज्ञानिकहरू कुनै पनि सत्यउपर तथ्यपरक ढंगले

निष्कर्षमा पुगेपछि सवाल कालो सेतोमा छुटिन्छ, र विश्वव्यापी तथ्यको रूपमा स्वीकार्य हुन्छ । विज्ञानले पानीमा हाइड्रोजनको दुइटो र अक्सिजनको एउटा परमाणु मिलेर पानीको एउटा अणु बन्दछ भनेर जब भन्दछ, मेरो देशमा परमाणुको संख्या अलि फरक पर्छ भनेर कुनै वैज्ञानिकले विवाद गर्दैन । किनभने यसले परीक्षण र तर्कको लामो चरण पूरा गरिसकेको छ । तर नेपालको एउटा ज्ञानीको ज्ञान अर्को ज्ञान, धर्म वा भूगोलका मानिसलाई कतिपय जेष्ठन । किनभने ज्ञान तथ्यपरक नहुन पनि सक्छन् । ज्ञानलाई ज्ञानीहरूले जडशून्य बनाएर पेश बनाउन पनि छोड्छन् । तर विज्ञान खुल्ला सत्य हो सर्वत्र तथ्य हो । हो, सबै सत्यलाई विज्ञानजस्तो तथ्यले प्रमाणित गर्न असम्भव छ, भन्ने सुविधाको बाहुल्यमा सबै ज्ञान सत्यलाई जेष्ठन भन्ने कुरा ज्ञानीहरू स्वयम्बु बुझ्नु पर्दछ । म ठूलो, तँ सानो भन्ने भावना त्याग्न पनि जरूरी छ । अर्थात् ज्ञान ठूलो, विज्ञान सानो अर्थात् विज्ञान ठूलो, ज्ञान सानो भने, पूर्वाग्रहबाट मुक्त सोचको छाँचो छ । पाठकलाई निराशावादी सन्देश तथा नकारात्मक भाव सम्प्रेषण गरेर हिम्मतित पार्नु हुँदैन । जीवन केही होइन रहेछ, सत्य केही छैन रहेछ जस्ता नकारात्मक सोच वा शून्य वा हीन धारणाको विकास व्यक्तिको मानसिक स्वास्थ्यसित गहिरो । जसरी शरीरलाई अत्यन्त गर्ने रोगको उत्पत्ति पनि शरीर भित्रै हुन्छ त्यसरी नै समाज विगाँने तब वा मानिसको जन्म पनि समाजमा नै हुन्छ । समाजले नै जन्माएको र सदा समाजमा दिएको साहित्यकारवर्गले सदा यही समाज र सामाजिक प्रणाली सफल होस् भनेर भरसक सर्वजनहितवादी भएर बहज्जनाहितवादी र सिर्जना गरि सकारात्मक सन्देश प्रसार गर्नु पर्दछ न कि जीवनदेखि चलायन हुने निकासतर्फ उन्मुख व्यक्तित्व वा स्वाधेयवादको फलप्रेषण । मानिस स्वभावले वैशुनी जाती हो भनिन्छ । तर म भन्छु, मानिस मर्ने बेलामा कमरेकम पूर्वग्राही नबनोस् । सभ्यताका प्रारम्भिक चरणमा पनि मानिसले ज्ञान आफ्नै विज्ञानकै सहायकले बुझमा धार लगाएर हतियार बनायो, शिकार खेल्थ्यो, विज्ञानको सहयोगमा आगो बाल्न जान्थ्यो, आँधीमा मासु पोल्थ्यो वा खाना पकाउन जान्नेकाले नै मानिसको अस्तित्व आज यहाँसम्म मात्र मात्र पक्कै आल्फे बसि पायो । हुन त, युद्ध र द्वन्द्व पनि जनसंख्या नियन्त्रणको प्राकृतिक नियम नै मानिन्छ । हाम्रो ध्यान यस्ता मानवनिर्मित मानवसृष्टि न्यूनतम होस् भनेरमा केहीत हुनुपर्दछ । त्यसैले ज्ञान र विज्ञानलाई विवेकको करीली हतियार होस् भनेर मानिसको अस्तित्व दीर्घकालीन हुनेछ । आज वैज्ञानिकहरूले मानिसको वस्ति पृथ्वीमा मात्र सीमित भएमा मानिसको मानवजातिको लोप हुने भएकाले अन्य ग्रहमा पनि मानव वसोवासको संभावनाको खोजी गरिरहेका छन् । मानिसको आज १०० वर्षबाट बढाउन सकिने विज्ञानले दावी गरिरहेको छ । यसैले अनन्त ज्ञान, सटिक विज्ञान र आशावादी सोचलाई सदा विवेकको करेली होस् भनेर मानवजातिको अस्तित्व अनन्तकालसम्म सम्भव छ । र अन्त्यमा, हे । हस्तिको ज्ञान मर्ने बेलामा पनि कति रून्छ अज्ञान ज्ञाने बेला भो पनि ।।

-समकालीन साहित्य उदक

कथा

प्रविण खपाङ्गी

मुद्दा लडेपछि

२०६४ साल । पार्टीको गाउँ कमिटी अध्यक्षमा नराधोसँग हारेपछि बा नयाँ पार्टीमा प्रवेश गरेका थिए । हारको पीडाले निकै नै रन्थिएका थिए । घरमा पनि रिसाउने भकिने गरेर केही दिन त उत्पन्न नै मच्चाएका थिए । बुवाको बडाबासँगको जग्गाको किचलो पुरानै थियो, बडाबा भन्दा पढालिखा, घरको कान्छो छोरो भाकोले बा ठाठाबाटो हुन पाए । खासमा जिउनीको विषयमा रडाको थियो । ठुटे नेता भइ हिन्दा पढाउन पनि हजुरबा हजुरआमा बाको प्राथमिकतामा परेनन्, उहाँहरू बडाबासँग नै बस्नुहुन्थ्यो । त्यसै कारण बडाबाको घर नै मुलघर जस्तो थियो । नेपाली समाजको चलन र सरसती हेर्दा पनि बुढेसकालमा जसले स्थानासुरा गर्यो उसैले बाबुआमाको जिउनी पाउने कुरा जायज नै लाग्थ्यो । मैले थाहा पाइकन बाले दशैमा बाहेक अबेरमा हजुरबा हजुरआमाको कहिल्यै खासै सोधीखोजी गरेको देखिँदैनथ्यो । दशैमा भने बडाबासँगमा टीका लगाइदिइसकेर हजुरबा हजुरआमा हाम्रोमा आउँने पर्थ्यो, अनिभार हाम्रो परिवार बडाबाकोमा जगर्थ्यो । बुवाआमाको औषधि उपचारको व्यवस्था पनि प्रायः बडाबाले नै गर्ने गरेको मलाई थाहा छ । "बा आमा जेदेदाँकोमा नै ज्यादा खुशी हुन्छन्...मेरोमा नै बस्दा पनि हुने हो नि के गर्नु उनीहरूलाई जेठे छोरो प्यारो छनू पहिलेदेखि...जता बसे पनि खाँदाभन्दा भइसकेकाले जिउनीमा हजुरबा हजुरआमाको आफ्नो निर्णय चलेको थियो ।

खेतीकिसानी गर्ने बडाबाले दुःखसुख गरेर हजुरबा हजुरआमालाई निकै नै खुशीसाय राखेका थिए । अनिबन्दा भइसकेकाले जिउनीमा हजुरबा हजुरआमाको आफ्नो निर्णय पनि पाउने अधिकार थियो । जिउनी पनि निकै राम्रो र रोपनी पाखोबारी थियो पहाडमा । बाको दाबी चै आधा आधा हुनुपर्छ, दाजुभाइले बराबर हरेको भन्दा बाजुआमा भने थियो । खाली जिउनी बराबर नभएमा मुद्दा हाल्ने भनेर जहिरन्थ्यो । आमालाई अनि बडाबासँग पनि यो कुरा पड्केको मन परेको थिएन । राजनितीको रनाहाने बा हामिले भएको पनि केही नसुन्ने भएका थिए । नयाँ पार्टीमा लागेपछि भन्नु बाको चुरीफुरी सानो मात्रै थिएन । हिजोका दिनमा माउवादी देखि नसहने पहाडमा बा कमरेड अनि भएर नयाँ पार्टीमा प्रकृत्य जमाउँदै थिए । बुवालाई कुनै हालतमा बडाबासँग मुद्दामा मिला नगर्न आमा र मैले निकै सम्झाएपनि बा सुनने पक्षमा देखिएन । बजामाटो बी.ए.सकाएर त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रिय क्याम्पस भर्ना भएँ । बसाइँ बडाबासँगमा सुदर्शन दाईसँग हुने भयो, उनी मेरा मामाका छोरा थिए । दाई बाबाबजारीमा एउटा पब्लिकेशनमा जागिर गर्थे, उनी एकै बस्ने भएकोले मलाई पनि साथी हुन्छु सरी बसौ भनेर दाइले नै भनेपछि मेरो डेरा खोज्ने क्रमफट टरेको थियो । बिहानै उठेर खाना बनाउने अनि खाएर हिँड्दै पुरानो बसपाकर्मजमा जाने अनि कीर्तिपुरको लामो बस चढेर क्याम्पस जाने मेरो दैनिकी थियो । घड्यो राम्रै चल्दै थियो । लगभग दुई महिना पछिको कुरा हो, एकदिन बसपाकर्मजमा बसको इयालबाट

नयाँ पार्टीमा लागेपछि भन्नु बाको चुरीफुरी सानो मात्रै थिएन । हिजोका दिनमा माउवादी देखि नसहने हाम्रा बा कमरेड अग्नि भएर नयाँ पार्टीमा प्रकृत्य जमाउँदै थिए । बुवालाई कुनै हालतमा बडाबासँग मुद्दामा मिला नगर्न आमा र मैले निकै सम्झाएपनि बा सुन्ने पक्षमा देखिएनन् । इलामबाटो बी.ए.सकाएर त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रिय क्याम्पस भर्ना भएँ । बसाइँ बागबजारमा सुदर्शन दाईसँग हुने भयो, उनी मेरा मामाका छोरा थिए । दाई बागबजारमा एउटा पब्लिकेशनमा जागिर गर्थे, उनी एकै बस्ने भएकोले मलाई पनि साथी हुन्छु सरी बसौ भनेर दाइले नै भनेपछि मेरो डेरा खोज्ने क्रमफट टरेको थियो । बिहानै उठेर खाना बनाउने अनि खाएर हिँड्दै पुरानो बसपाकर्मजमा जाने अनि कीर्तिपुरको लामो बस चढेर क्याम्पस जाने मेरो दैनिकी थियो । पहाडी राम्रै चल्दै थियो । लगभग दुई महिना पछिको कुरा हो, एकदिन बसपाकर्मजमा बसको इयालबाट बाहिर हेर्दा टोलाइरहेको थिएँ, अचानक गाउँले भाइ टंकु एकजना अपरिचित मान्छेसँग देखियो । निकै हतारमा जस्तो देखिएको उसले सगम्भीर ल्याइया पारामा कुनै गाडी पछिजस्तो गर्दै त्यो मान्छेसँग गफ गर्दै थियो । विदेश गएर छुट्टीमा आएको उसको फर्किले बेला मैसकेको रहेछ क्यारे भन्नाले । "ओइ टंकु ! हन केले आको ? फिर्तलेमा झर्न आको कि ?" "अरे खेम दाई...अँ हो त दाई आज बेक्काको फलाइछ छ सत बजेको ।" उसले निकै हताही भयो... अर्को केटोले हतार लगाएजस्तो गर्थो, "न दाइ म लाग्ने मेनपारण पुग्न छु अनि अग्लै किनभने पनि छ ।" ऊ पनि हतारमा थियो मेरो गाडी पनि अघि बढाउन लाग्यो... "न त भाइ शुभयाग हो...साँची घरतिर के छ हौ सबै ठीकै होला नि ?" गाडी फेरि रोकेर मान्छे बडाउन थाल्यो र हतासमा सोधे । "यू साँची तपाईंलाई खबर काकोछैन दाइ ? उहाँ बुवाको त मुद्दा सडेर कस्तो भएका छ...जान्नु है दाइ घर एकचोटि...न दाइ गाडी आयो, म गएँ है " उल्ले एके श्वासमा कुरा सकेर ओफेल पर्यो । अहिलेजस्तो हातहातमा मोबाइल थिएन तर फाफुङ्ग अलिक हुनेखानेले बोक्न थालेको थिए । गाउँदेखि अलिक तन भइरहाईको दोकानमा एस.टी.डी. फोन थियो । फेरि त्यसै फोनमा मेरो यति आक्रोशित भए कि घरमा फोन गर्न पनि मन लागेन र त्यो रात खाना पनि खान मन भएन र चाउचाउ खाएर सुतेँ । सुदर्शन दाइलाई पनि केही सुनाइँदैन, भोलि सिधै घर गएर बासँग भेटेर मुद्दा फिर्ता लिन लगाएँ छोड्छु भन्ने भयो । बडाबा अनि हजुरबा हजुरआमाको निर्दोष अनि निष्कपट अनुहार सम्भरेर बाँधिँस सडै घृणा लागेर आयो । दाजुभाइसँगै मुद्दा मामामा, मान्छेले सुन्दा पनि परिहारकै बेइज्जत अनि फेरि त्यही कारण मेरो प्रेमसम्बन्धमा पनि असर पर्न मनोवैज्ञानिक त्रासले म दक्कितजस्तो भएँ । बडाबाकी भएपछि मेरो गाँहो

प्रेम थियो र पछि गएर बिहे हुने लगभग पक्कापक्की थियो । यो घटनाले गर्दा बडीआमाको माइतमा हामीलाई के सोच्नारु भनेर लाग्थियो । भोलिपट्टै डे बसमा म घरतिर लाग्ने । घर पुग्दा घरमा हजुरबा, हजुरआमा, बडीआमा, आमा भन्ने हनुपङ्गको छ । बा छाटमा पल्टेका छन्...मैले केही बुझिन...बाले छुटा छामेर "आयुषा नि आम्...हन खबर पारे आइस् कि एकसरी पो आइस् त नानी " "हैन के भन्छ हो...मर्ने नि...दाजु पनि आइहाल्छु भनेर गब्रका कटा हराए हो " म भन्नु अलमल्ल परे । लगभग बोलचाल बन्द भएपछी दाजुलाई बाले खोजेको देखेँ । "४ दिन भो आज लडेको नानी...बेक्का ९ बजेतिर यहीँ हिलमा लानुपर्छ फेर्न जेदा खुदा कलौ चिचलेर बडै लडेको पुँजा नरामरी बजारिपछि कुन्यो कि जस्तो भैरपछि सिकारी लहरो कुटेर बाँधेको, छै होलाजस्तो छैन...तेलाई खबर गरेर पनि पीर गर्दछु होला भन्ने सल्लाह भो बडाबा र मेरो " अनि कस्तो डिलतिर विगत त भएर बालाई घोषा क्याम्प लिएर राति, थपकट ट्याइपेटमा जानुपर्छ नि त अनि " "तो होइन दिन नि काच्छु...मरे निथि...छै अब त पनि आइर...भोलि उठे भन्नुपर्छ होला हो नानी हसियटन " "ए कान्छा कतिबेर आइस् ? म पनि त्यै सोचिँदै लानुपर्छ छै हसियटन नै । यसरी हुँदैन...तेरे बाज मानेन हिजै लै जाऊँ भनेर सबै परिचयन मिलाइसकेको भोलिपट्टै नै बडाबा र म भएर बालाई घोषा क्याम्प लिएर गयो । बालाई पुरै सत्तो हुन फर्क्यो वर्षिदैन नै लाग्यो । अहिले पनि हिँड्दा बा सुत्नुले अलिक घर गेटिँदै अलिक सोचाएर हिँड्नुहुन्छ । त्यो घटनापछि दाजुभाइको बेमेल कहिल्यै भएन । टंकुले बसको ठीकै थिएका देखेछ तर पिसाब फेदा लड्नुभएको भनिँएको भए...। -साहित्यपोष्ट उदक

एमालेको निर्वाचन तयारी बैठक, विभिन्न उपसमिति गठन

पाल्पा, माघ ७/नेकपा एमाले पाल्पा क्षेत्र नं.२ को निर्वाचन तयारी बैठक बुधबार बसेको छ । प्रतिनिधि सभा सदस्यको निर्वाचन मिति नजिकिएसँगै एमालेले तयारी बैठक राखेको हो ।

जिल्ला अध्यक्ष ओमबहादुर घर्तीमगरको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले निर्वाचन परिचालन मूल समिति गठन गरेको छ । अध्यक्ष घर्तीमगरको संयोजकत्वमा प्रदेश कमिटी सदस्य, सल्लाहकार, जिल्ला सल्लाहकार, जिल्ला कमिटी सदस्य, सम्बन्धित क्षेत्रका कमिटी सदस्य, पालिका कमिटीका सदस्य, वडा कमिटी अध्यक्ष, जनसंगठनका केन्द्रीय, प्रदेश सदस्य, जिल्ला जनसंगठनका पदाधिकारी सदस्य रहने गरी निर्वाचन परिचालन मूल समिति गठन गरेको पार्टीका प्रचार-प्रसार विभागका संयोजक दीपक विश्वकर्माले जानकारी दिए ।

समितिको अध्यक्षता पदाधिकारी, प्रदेश कमिटी सदस्य, जिल्ला कमिटीका पदाधिकारी, क्षेत्रीय कमिटी पदाधिकारी र पालिका अध्यक्ष सदस्य रहेका छन् । बैठकले धनेन्द्रराज घिमिरेको संयोजकत्वमा अनुगमन तथा निर्देशन उपसमिति गठन गरेको छ । जसमा नारायणी घिमिरे, देवीप्रसाद बस्न्याल, डाक्टर रामबहादुर राउत, कुल प्रसाद नेपाल, मेघराज शर्मा, पशुपति भट्टराई, गणेश बस्न्याल पार्टी केन्द्रीय सल्लाहकार परिषद्का पूर्व सदस्य रहेका छन् । प्रचार-प्रसार समिति संयोजकको जिम्मेवारी विश्वकर्मालाई नै दिइएको छ । प्रचारप्रसार कमिटी र प्रेस चौतारीमा आबद्ध सदस्य यस समितिमा सदस्य रहने छन् । यसै तलबहादुर अधिकारीको संयोजकत्वमा युवा परिचालन उपसमिति गठन गरिएको छ । जसमा कृष्ण काजी उपसंयोजक

रहेका छन् । महिला परिचालन समिति संयोजकमा भिना जिसीलाई जिम्मेवारी दिइएको छ । विनोद काजीको नेतृत्वमा कानुनी परामर्श उपसमिति गठन गरिएको छ । यसै रामजी पोखरेलको संयोजकत्वमा आर्थिक व्यवस्थापन उपसमिति गठन गरिएको छ । जसमा गोपाल पौडेल, दामोदर घिमिरे, विरन गैरे, भूपति पाण्डे सदस्य रहेका छन् । कार्यालय व्यवस्थापनको जिम्मेवारी दीपक विश्वकर्माको नेतृत्वमा भित्राल नेपाली, नरबहादुर विक लगायतलाई दिइएको छ । बैठक निर्वाचन प्रतिनिधिको रूपमा धनेन्द्रराज घिमिरेलाई जिम्मेवारी तोकिएको छ । बैठकमा क्षेत्र नं. २ का उम्मेदवार ठाकुर गैरे, पार्टीका संघ, प्रदेश र जिल्लास्तरका नेताहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

-सित्तल प्रहरेकबाट

खेलकुद समाचार

च्याम्पियनशिपमा नेपाल र पाकिस्तानबीच बराबरी

काठमाडौं, माघ ७/साफ फुटसल च्याम्पियनशिपको पुरुषतर्फ नेपालले आफ्नो तेस्रो खेलमा पाकिस्तानसँग बराबरी खेलेको छ । थाइल्यान्डको बैंककमा रहेको नोन्थाबुरी रङ्गशालामा बुधबार भएको खेलमा दुवै टोलीले ४-४ गोल गरे । योसँगै दुवै टोलीले १-१ अड्ड बाँडेका छन् । नेपालले पहिलो खेलमा श्रीलङ्कालाई २-१ गोलले हराउँदा दोस्रो खेलमा भारतसँग ३-३ गोलको बराबरी खेलेको थियो । दक्षिण एशियाली फुटबल महासंघ (साफ) ले पहिलो पटक साफ फुटसल च्याम्पियनशिप आयोजना गरेको हो । प्रतियोगितामा दक्षिण एशियाका सात वटै देश (नेपाल, भारत, माल्दिभ्स, बङ्गलादेश, भुटान, श्रीलङ्का र आयोजक थाइल्यान्ड) बाट पुरुष र महिला टोली सहभागी छन् । लिग चरणको खेलपछि शीर्ष स्थानमा रहने टोलीले उपाधि जित्नेछन् । एन्फा) को आयोजनामा भएको राष्ट्रिय लिग फुटबलमा ए' शिबिजनका १३ र एन्फा प्रिसेन्टेड लिगका ४ गरि १७ वटा टोली सहभागी छन् । सिङ्गल राउन्ड रोबिनका आधारमा सञ्चालन हुने लिगमा कुल १ सय ३६ खेल हुनेछन् ।

अर्थ/कपौरैत समाचार

सुनको भाउ एकै दिन दश हजार बढीले वृद्धि

पाल्पा, माघ ७/सुनको मूल्यमा बुधबार नयाँ रेकर्ड कायम भएको छ । नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघका अनुसार मंगलबारको तुलनामा प्रतिटोला १० हजार ४ सयले वृद्धि भई नयाँ रेकर्ड कायम भएको हो ।

एकै दिन उच्च मूल्यमा सुनको भाउ बढेपछि एक टोला छापावाल सुनको मूल्य दुई लाख ९५ हजार १ सय पुगेको छ । त्यति नै चाँदीको मोल पाँच हजार ९ सय २० कायम भएको छ । मंगलबार एक टोला छापावाल सुनको मूल्य दुई लाख ८४ हजार ७ सय र त्यति नै चाँदीको मोल पाँच हजार ८ सय ८० कायम भएको थियो । गत आइतबार एक टोला सुन दुई लाख ७८ हजार ८ सय र त्यति नै

परिमाणको चाँदी पाँच हजार ६ सय २५ मा कारोबार भएको थियो । सोमबार एक टोला सुन दुई लाख ८२ हजार र त्यति नै परिमाणको सेतो धातु पाँच हजार ८ सय १० मा खरिदबिक्री भएको थियो । अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमहरूका अनुसार बुधबार अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा एक औंस सुन चार हजार ७ सय ४० र त्यति नै परिमाणको सेतो धातु ९५ अमेरिकी डलरमा कारोबार भइरहेको छ । आर्थिक विश्लेषकहरूका अनुसार विश्व अर्थतन्त्रमा अनिश्चितता बढ्नु, मुद्रास्फीति र भूराजनीतिक तनावका कारण सुरक्षित लगानीका रूपमा माग बढेको सुन र चाँदीको मूल्य बढेको हो ।

पाल्पामा दुई...

...यहाँ नेकपा एमालेबाट निर्वातमान सांसद नारायण प्रसाद आचार्य, नेपाली नेपाली कांग्रेसबाट युवा नेता सन्दिप रामा, नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीबाट हुमबहादुर सुनारी, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीबाट विमल पन्त, राष्ट्रिय जनमोर्चाबाट नरमती सिङ्गालीले उम्मेदवारी दिएका पाल्पा क्षेत्र नं. १ का निर्वाचन अधिकृत दशरथ पंगेनीले जानकारी दिए । यसै मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसनबाट सलन विद्दी, नेशनल रिपब्लिक नेपालबाट धनन सिंह रेग्मी मगर, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीबाट बुधसुति अर्याल, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी) बाट पुरन गैरे शर्मा, स्वतन्त्रबाट कौशल अर्याल, डिल्लीराज काफ्ले, जुद्धबहादुर विरकट, बाख्खली भियाले मनोनयन दर्ता गराएका छन् । यसै पाल्पा क्षेत्र नं. २ बाट १४ राजनीतिक दल र तीन स्वतन्त्र उम्मेदवारले मनोनयन दर्ता गरेका छन् । यहाँ नेकपा एमालेबाट निर्वातमान सांसद ठाकुर गैरे, नेपाली कांग्रेसबाट जिल्ला सभापति हिमालदत्त श्रेष्ठ, नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीबाट पूर्वमन्त्री सोमप्रसाद पाण्डेय, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीबाट माधव बहादुर थापाले उम्मेदवारी दिएका छन् । त्यसैगरी राष्ट्रिय जनमोर्चाबाट जिल्ला अध्यक्ष बालबहादुर दलामी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी जिल्ला अध्यक्ष डुबबहादुर कुँवर, नेशनल रिपब्लिक

नेपालबाट देव प्रसाद श्रेष्ठ, सार्वभौम नागरिक पार्टीबाट रामबहादुर अल्लामी, जनता समाजवादी एकल चुनाव चिन्हबाट शिबकहादुर रेग्मी, राष्ट्रिय जनमुक्तिबाट टोपबहादुर अल्लामी, मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसनबाट मालबहादुर दलामी, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी) बाट विष्णु ठडराई, प्रगतिशिल लोकतान्त्रिक पार्टी बोधराज जैसी, नेपाल मजदुर किसान पार्टीबाट कृष्ण सोभा मुख्याले उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । त्यसैगरी स्वतन्त्रबाट मोहन कुमार थापा, देवी प्रसाद भण्डारी र केशवप्रसाद बस्न्याल गरी १७ जनाले उम्मेदवारी दिएको मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयका प्रवक्ता सहायक निर्वाचन अधिकृत केवश पराजुलीले जानकारी दिए । प्रतिनिधिसभा निर्वाचन कार्यतालिका अनुसार मनोनयन पत्र दर्ता गरी उम्मेदवारको सूचीमा समावेश भएका उम्मेदवारविषयक बुधबार उजुरी दिने कार्य तालिका रहेको थियो । कार्यतालिका अनुसार बिहान १० बजेदेखि दिउँसो ३ बजेसम्म मनोनयन पत्र दर्ता भएका उम्मेदवारको योग्यता पुगेको छैन भने त्यसको विरोधमा उजुरी दिने अवधि निर्धारण गरिए पनि पाल्पामा कुनै पनि उजुरी नपरेको मुख्य निर्वाचन अधिकृत तथा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयले जनाएको छ ।

Rainadevi Chhahara Rural Municipality
Office of the Rural Municipal Executive
Chhahara, Palpa

Invitation for Quotations

Date of publication: 22nd Jan uary 2026 AD (2082-10-08 BS)

1. Rainadevi Chhahara Rural Municipality invites electronic sealed quotations from Nepalese eligible bidders for following bids under sealed quotation procedures.
2. Eligible Bidders may obtain further information and bank details at the office of Rainadevi Chhahara Rural Municipality, Chhahara Palpa website www.rainadevichhaharamun.gov.np or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.
3. The Employer reserves the right to accept or reject, wholly or partly any or all the bids without assigning any reason, whatsoever.
4. All other terms and conditions will be as per Nepal Government's Prevailing Procurement Act and Regulations.

S.N	Contract ID	Work Description	Estimated Amount (including VAT and PS)	Quotation Submission Date	Quotation Opening Date	Quotation Validity and Bid Security Validity	Bid Security Amount	Cost of Bidding Document
1.	RRM/PALW/SQ-11/2082-83	Construction of Deule Playground Stage	Rs 9,74,068.80	23 March 2082 12:00PM	23 March 2082 01:00PM	45 & 75 days	Rs.25,000.00	Rs.1,000.00

Chief Administrative Officer

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shittalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जपजलचेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट
शित्तलपाटी .कम
www.shittalpati.com
डिजिटल पत्रिका

